

Självständigt arbete, Påbyggnadskurs Krigsvetenskap (15 HP)

Författare: Oliver Nagy	Årskull: OP 22-25
Lärosäte: Försvarshögskolan	
Handledare: Viktoriya Fedorchak	
Antal ord: 11 744	
<p style="text-align: center;">Varför vann Israel sexdagarskriget?</p> <p style="text-align: center;">Sexdagarskriget utifrån The Underdog's Model och SPOT-bombing -en kvalitativ teorikonsumerande textanalys</p> <p>The study conducted raises the research problem and issue regarding the debate about the six-day war in year 1967, and the asymmetric part of air warfare. The aim of the study is to answering the research question; How can the air warfare under the six-day war be understood trough The Underdog's Model and SPOT-bombing? The study is also aiming to increase the understanding of air warfare and its asymmetry as well as address the crucial factors for an inferior part. The study uses two theories focusing on asymmetry and small states, The Underdog's Model and SPOT-bombing. An analysis of the six-day war is conducted with the usage of the two theories to explain, through a text analysis.</p> <p>The analysis presents the understanding of how Israel acted in line with The Underdog's Model regarding most of the theories factors, to a better level then its opponent. By looking at the six-day war trough SPOT-bombing the analysis enables an understanding of the case but also how Israel's actions for the most part was not in line with the theory.</p> <p>The overall conclusion is that Israel's actions and success in the six-day war can, to a better extent, be understood and was more in line with The Underdog's Model then SPOT-bombing. This study contributes to the understanding of the six-day war as well as the understanding of an inferior part in an asymmetric air warfare, relevant for today's air warfare.</p> <p><u>Nyckelord:</u> Asymmetri, sexdagarskriget, Underdog's Model, SPOT-bombing</p>	

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Problemformulering	4
1.3 Tidigare forskning	5
1.4 Syfte och frågeställning	7
1.4.1 Syfte	7
1.4.2 Frågeställning	7
1.5 Avgränsningar	7
2. Teori	8
2.1 Definition av "underlägsen aktör" och "småstat"	8
2.2 Val av Teori	8
2.3 The Underdog's Model	9
2.3.1 Kreativitet	9
2.3.2 Självförsörjning och externt stöd	10
2.3.3 Engagemang	10
2.3.4 Underrättelse	10
2.3.5 Spridning och kraftsamling	11
2.3.6 Sårbara militära mål	11
2.4 SPOT-bombing	11
2.4.1 Påverkan	12
2.4.2 Asymmetri	12
2.4.3 Kommunikation	13
2.4.4 Folkkrätt	13
3. Metod	13
3.1 Forskningsdesign	13
3.2 Operationalisering	14
3.2.1 The Underdog's Model	15
3.2.2 SPOT- bombing	15
3.3 Material	16
3.4 Källkritik	16
3.4.1 Äkthet	16
3.4.2 Oberoende	17
3.4.3 Samtidighet	17
3.4.4 Tendens	17
3.5 Forskningsetik	18

4. Summering av sexdagarskriget	19
5. Analys.....	19
5.1 <i>Analys utifrån The Underdog's Model</i>	20
5.1.1 Kreativitet	20
5.1.2 Självförsörjning och externt stöd.....	21
5.1.3 Engagemang	23
5.1.4 Underrättelse.....	24
5.1.5 Spridning och kraftsamling	25
5.1.6 Sårbara militära mål.....	25
5.2 <i>Analys utifrån SPOT-bombing</i>	26
5.2.1 Påverkan	26
5.2.2 Asymmetri	27
5.2.3 Kommunikation	27
5.2.4 Folkrätt	28
6. Diskussion och slutsatser	28
6.1 <i>Diskussion</i>	28
6.1.1 Resultatdiskussion	29
6.1.2 Metoddiskussion.....	31
6.2 <i>Slutsatser</i>	32
6.2.1 Slutsatser kopplat till teorier och problemformulering	32
6.2.2 Slutsats utifrån syfte	32
6.2.3 Frågeställningen besvaras.....	33
6.3 <i>Relevans för yrkesutövning som officer</i>	33
7. Vidare forskning	34
8. Källförteckning	34

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Flygfarkosters roll och möjligheter i krig öppnade under början av 1900-talet upp för en ny aspekt i krigföringen (Olsen 2010, s. 1). Vissa var positiva till flygplanet med dess möjligheter och såg potentialen att kunna ha en stor påverkan på krigföringen medan andra, exempelvis General Sir Ian Hamilton, var skeptisk till luftstridskrafterna (Black 2014, s. 150). Vad flygplan ansågs vara lämpligt att nyttjas till för uppgifter lyftes tidigt av jurister i syfte att inför internationell lag, vid behov, begränsa dess rättigheter (Olsen 2010, s. 4).

Flygplanets roll, förmåga och luftkriget i sin helhet har medfört en ibland problematisk asymmetri. Detta är något som bland annat Arash Heydarian Pashakhanlou (2021, s. 6) uttrycker att det finns ett behov av att öka förståelsen för. Denna ökade förståelse eftersträvar denna studie att bidra till genom att luftkrigets asymmetri är något som speglar stora delar av sexdagarskriget, som är fallet för denna studie.

Sexdagarskriget utbröt den 5 juni år 1967 och var mellan den numerärt underlägsne aktören Israel som stred mot Egypten, Syrien, Jordanien och Irak (Smedberg 1998, ss. 200–201). Israel uppnådde genom framgångsrika initiala attacker luftherravälde och skapade stor påverkan på motståndarnas förmågor (Smedberg 1998, s. 201).

För att öka förståelsen för sexdagarskriget kommer fallet i denna studie att studeras genom en kvalitativ teorikonsumerande textanalys, i syfte att bidra med förståelse om sexdagarskriget och luftkrigets asymmetri. Textanalysen kommer nyttja två teorier som ramverk för att möjliggöra en ökad förståelse; The Underdog's Model och SPOT-bombing. Valet faller på dessa teorier då Pashakhanlou (2021, s. 6) lyfter hur tidigare teoretiker som till exempel John Warden och Robert Pape med sina teorier inte fokuserat på förståelsen för problematiken med asymmetrin i luftkriget.

1.2 Problemformulering

Det krigsvetenskapliga problem som denna uppsats eftersträvar att bidra till är förståelsen för sexdagarskriget och det asymmetriska luftkriget som fenomen. Sexdagarskriget är ett fall av det asymmetriska luftkriget och därmed relevant i relation till den externa relevansen.

Sexdagarskriget har inte tidigare studerats, med en teorikonsumerande ansats, nyttjande de modernare och mer småstatsinriktade teorierna. För att förstå luftkriget i sin helhet så väl som i specifika fall har istället teorier skapade av exempelvis John Warden och Robert Pape nyttjats i en större utsträckning än teorierna valda för denna studie.

Denna studie är intressant och relevant utifrån den externa relevansen av att en analys av sexdagarskriget kan bidra till en ökad förståelse för andra krig och konflikter med en asymmetri. Genom ökad förståelse kan det bidra till lärdomar och nya synsätt för flera delar i samhället, militärt såväl som för myndigheter och i det övriga civila försvaret. Ytterligare kan studien bidra till att kunna se till den pågående Israel- Palestinakonflikten. Förståelse för sexdagarskriget kan möjliggöra nya och reviderade synsätt för att förstå den nuvarande konflikten. Förståelsen för asymmetrin har även relevans för det svenska Natomedlemskapet. En ökad förståelse för sexdagarskriget kan bidra till att se till konflikten och dess aktörers agerande men även eventuella svagheter aktörer får genom att vara, eller inte vara medlem i en militärallians.

Att öka förståelsen för luftkriget och dess asymmetri så väl som det specifika fallet blir vidare intressant och motiverat med exempelvis hur Kenneth M Pollack (2005, s. 472) skriver i artikeln ”Air Power in the Six-Day War” att luftstridskrafterna inte var avgörande för sexdagarskrigets utfall. David Rodman (2010, s. 230) skriver på sin sida att luftmakten inte kan vara avgörande, men att de Israeliska luftstridskrafterna var av stor vikt för framgångarna i kriget. De delade synerna och befintliga debatten är intressant att undersöka då den öppnar upp för att se till fallet utifrån nya synvinklar och perspektiv i förhållande till det vetenskapliga problem och den interna relevans som identifierats.

Den identifierade forskningsluckan möjliggör att se till fallet med de två luftmaktsteorierna; The Underdog’s Model och SPOT-bombing för att skapa en ökad förståelse. Genom en ökad förståelse om fallet kan det bringa klarhet gällande centrala delar för att en underlägsen aktör och småstat ska gå segrande ur ett krig, trots sitt utgångsläge.

1.3 Tidigare forskning

Förståelsen för luftkriget och asymmetrin är komplex. Tidigare forskning gällande sexdagarskriget visar på den interna relevansen av att se till valt fall, utifrån The Underdog’s Model och SPOT-bombing, på grund av varierade åsikter, synsätt och brist på förståelse med denna studies teorier gällande luftkriget under sexdagarskriget.

I artikeln ”Air Power in the Six-Day War” skriven av Kenneth M Pollack (2005, s. 471) framgår det hur luftstridskrafterna och Israeli Air Force (IAF) under sexdagarskriget ofta målas upp som den viktigaste stridskraften och det som avgjorde kriget redan i den initiala fasen. Israel fick sånt förtroende för sina luftstridskrafter att de efter kriget prioriterade

införskaffning av nya flygplan före artilleri (Pollack 2005, s. 472). Pollack (2005, s. 472) lyfter hur det argumenterats för att luftstridskrafterna kunde bidra inte bara till markoperationerna, utan även att inom vissa områden ersätta armén, något Pollack dock argumenterar emot. Pollack (2005, s. 472) lyfter hur IAF hade en viktig roll men att IAF inte var den avgörande faktorn för utfallet av kriget. Den påverkan som IAF hade vid markoperationerna anses vara den psykologiska faktorn med hur luftstridskrafter till exempel kunde skapa panik genom koncentrerade anfall, påverka ledningsförmågan samt logistiken (Pollack 2005, ss. 491–492).

Ett annat synsätt gällande sexdagarskriget är hur Albert Wolf (2015, s. 159) i artikeln ”The Arab Street: Effects of the Six-Day War” skriver hur det Egyptiska flygvapnet till stor del var utslaget redan efter första dagens strider på grund av Israeliska luftattacker. Den egyptiske militära ledaren beordrade reträtt från Sinai Peninsula vilket möjliggjorde fortsatt israelisk framgång (Wolf 2015, s. 159). Artikeln lyfter hur den egyptiska förlusten pendlade mellan att ge den Egyptiska ledningen skulden och mellan att det var militären som var bristfällig och anledningen till förlusten (Wolf 2015, s. 160). Denna artikel uttrycker hur IAF uppnådde framgång och tydligt påverkade Egypten, till skillnad från Pollack som inte anser det till samma utsträckning. Hur Wolf lyfter vem som ansågs ansvarig för den egyptiska förlusten visar även på en lucka gällande vilken påverkan och effekt som ett beslut från ledningen, alternativt en begränsad militär förmåga, har för utfallet. Vidare kan det ses som att händelseförloppet inte berodde på Israels förmåga utan på de egyptiska bristerna och därmed icke-förmåga.

I linje med hur Pollack skriver att IAF hade en viktig, men inte avgörande roll skriver David Rodman (2010, s. 230) i artikeln ”The Israel Air Force in the 1967 and 1973 wars: revisiting the historical record” hur IAF möjliggjorde för Israelisk framgång. Rodman (2010, s. 230) menar att IAF hade en viktig roll och bidrog till luftöverlägsenhet vilket sparade civila liv och industri men även möjliggjorde för marktrupper att avancera. Enligt Rodman (2010, s. 230) presterade IAF bra i kriget men han är tydlig med att luftmakten inte kan vara den avgörande aktören i kriget, utan marktrupperna är av stor vikt.

Israel fick enligt Yoash Tsiddon-Chatto (2007, s. 64) tydligt förbättrade möjligheter till framgång genom hur de införskaffade fler flygplan innan sexdagarskriget bröt ut. Samtidigt var det enligt Tsiddon-Chatto (2007, s. 65) inte så enkelt som många antyder att besegra motståndarnas flygvapen. Detta är intressant då det synliggör det externa stödet som enligt Tsiddon-Chatto ska ha bidragit till framgången.

Samtidigt skriver Phil Haun (2023, s. 234) i artikeln ” Near-catastrophic victory: disregarded lessons from the six-day war” hur Israel efter IAF:s initiala luftstrider hade bristfällig förmåga att genomföra attackföretag från luften. Detta var något som inte uppmärksammandes på grund av Egyptens brister och Israels effektiva framgångar i Sinai (Haun 2023, s. 234). Utöver att inte framgångsrikt genomföra attackföretag så hade Israel inte tränat eller utvecklat doktriner för att kunna genomföra Close Air Support (CAS) (Haun 2023, s. 232). Detta går emot Wolf som antyder att Israel var framgångsrika under de initiala attackerna.

Sammanfattningsvis visar tidigare forskning på olika förståelse och delade synsätt gällande luftkriget. Den tidigare forskningen påvisar en brist i att inte nyttjat The Underdog’s Model och SPOT-bombing för att öka förståelsen för sexdagarskriget. Detta visar på forskningsluckan, det krigsvetenskapliga problemet och den interna relevansen för denna studie.

1.4 Syfte och frågeställning

1.4.1 Syfte

Denna studie syftar till att öka förståelsen för luftkrig och den asymmetri som kan vara en stor del av problematiken för en underlägsen aktör. Vidare syftar denna studie till att öka förståelsen för den underlägsne aktören i luftkriget och synliggöra samt bringa klarhet gällande faktorer som bidrar till framgång i kriget. Studien syftar mer specifikt till att öka förståelsen för sexdagarskriget. Studien kan även bidra till förståelsen av fallet om de valda teorierna kompletterar varandra, alternativt visa på hur den ena teorin har bättre förklaringskraft än den andra.

1.4.2 Frågeställning

Frågeställningen som denna studie syftar till att besvara är: *Hur kan luftkriget under sexdagarskriget förstås utifrån luftmaktsteorierna; The Underdog’s Model och SPOT-bombing?*

1.5 Avgränsningar

Denna studie fokuserar primärt på luftkriget och avgränsar sig i tid genom att se till sexdagarskriget från den 5 juni till den 10 juni 1967. Denna avgränsning är gjord i syfte att inte ta händelser före eller efter kriget i beaktning då det finns faktorer som kan påverkat

bland annat tidigare relationer mellan nationer och inledningen av kriget. Nyttjandet av en utökad tidperiod skulle kunna medföra att studien inte går i linje med frågeställningen på grund av den bredd av påverkande faktorer det kan medföra. Konsekvenser av detta är å andra sidan att avgränsningen kan begränsa viss förståelse för fallet, genom att inte se till tidigare händelser som eventuellt påverkat det geopolitiska läget, externt stöd eller allianser. Skribenten anser dock att studien kan bidra till forskningsluckan trots detta.

Studien avgränsar sig även till att endast nyttja material skrivet på svenska eller engelska. Detta då det är de två språk som skribenten behärskar till den utsträckning att de går att nyttja i studien. Avgränsningen gällande språk kan begränsa möjligheterna till material. Samtidigt bedömer skribenten att det finns tillräckligt med empiriskt material för att kunna uppmärksamma och nyttja fallets händelser för att besvara frågeställningen.

2. Teori

2.1 Definition av ”underlägsen aktör” och ”småstat”

För att möjliggöra förståelse utifrån valda teorier som ramverk behöver den underlägsne aktören och småstaten först definieras. Israel definieras som den underlägsne aktören genom The Underdogs Models' (Pashakhanlou 2021, s. 7) definition av att den underlägsne aktören är kvantitativt och ibland kvalitativt underlägsen sin motståndare. Israel definieras som småstat genom SPOT-bombings och Shaun Clarkes (2001, ss. 67–68) syn på att småstaten har begränsade resurser och kvantitativa nationella tillgångar i relation till sin motståndare. Det kvantitativa underläget och dess begränsade resurser och tillgångar motiveras med det styrkeförhållande av ett nästan 1:2 förhållande i tillgångar till flygplan som Israel hade mot sina motståndare (Smedberg 1998, s. 200).

2.2 Val av Teori

Att förstå ett asymmetriskt luftkrig och vilka faktorer som påverkar kan vara komplext. Under sexdagarskriget var det olika faktorer och ageranden som påverkade händelseförloppet.

The Underdog's Model och SPOT-bombing har valts för denna studie då de fokuserar på den underlägsne aktören och småstaten i ett krig. Detta skapar en direkt relevans kopplat till val av fall och studiens frågeställning, på grund av Israels position som den underlägsne aktören och småstat. Israel var en tydlig underlägsen aktör under sexdagarskriget utifrån The Underdog's Model på grund av deras kvantitativa underläge. Israel anses även agera småstat utifrån

SPOT-bombing och Clarkes syn på definitionen av småstat samt styrkeförhållandet mellan aktörerna.

The Underdog's Model och SPOT-bombing har olikheter. Detta exemplifieras bland annat med hur SPOT-bombing eftersträvar operationer mot politiska beslutsfattare (Clarke 2001, s. 136). The Underdog's Model fokuserar å sin sida på sårbara militära mål (Pashakhanlou 2021, s. 17). Genom att nyttja valda teorier med deras olikheter kan det uppmärksamma olika faktorer som påverkade sexdagarskriget.

Teorierna kan i relation till varandra även möjliggöra för att komplettera varandra, alternativt öka förståelsen för vilket tillvägagångssätt, utifrån teorierna, som är mest fördelaktigt. Vidare är The Underdog's Model en modern luftmaktsteori vilket medför att den inte tidigare har nyttjats till någon större utsträckning för teorikonsumerande ansatser. Detta medför att valet att nyttja denna teori, i kombination med SPOT-bombing, kan bidra med förståelse för fallet som tidigare inte uppmärksammats vid nyttjande av äldre teorier, och därmed möjliggöra samt bidra till besvarande av studiens frågeställning.

2.3 The Underdog's Model

The Underdog's Model skapades då det enligt Arash Heydarian Pashakhanlou (2021, s. 6) endast fanns bristfällig litteratur gällande det asymmetriska luftkriget. Teorin fokuserar på vad och vilka faktorer som är bidragande till hur en underlägsen aktör maximerar sannolikheten till segrar, mot en överlägsen motståndare (Pashakhanlou 2021, s. 7). Som nämnts ovan definieras en underlägsen aktör i teorin genom hur motståndaren är kvantitativt och i vissa fall även kvalitativt överlägsen gällande sina luftstridskrafter (Pashakhanlou 2021, s. 7). The Underdog's Model ser till sex faktorer för att den underlägsne aktören till största möjliga mån ska gå segrande mot motståndaren; kreativitet, självförsörjning och externt stöd, engagemang, underrättelse, spridning och kraftsamling samt sårbara militära mål (Pashakhanlou 2021, s. 7). Desto bättre den underlägsne aktören presterar i relation till sin motståndare på de sex faktorerna, desto större är sannolikheten till seger (Pashakhanlou 2021, s. 8). Teorin tar inte faktorer som geografi i beaktning i syfte att möjliggöra tillämpbarhet av teorin i ett bredare spektrum (Pashakhanlou 2021, s. 8).

2.3.1 Kreativitet

The Underdog's Model ser till kreativitet som skapandet av materiella tillgångar och okonventionella idéer på de tre krigsföringsnivåerna, taktisk, operativ och strategisk (Pashakhanlou 2021, s. 9). För att uppnå framgång genom kreativitet skriver Pashakhanlou (2021, s. 9) hur självsäkerhet, impulsivitet, intelligens, att vara motiverad och öppensinnad är karaktärsdrag som är önskvärda hos individer. Vid skapande av grupper är det fördelaktigt med individer där deras kunskap och bakgrund skiljer sig åt, i syfte att skapa flera olika perspektiv (Pashakhanlou 2021, s. 9). Individerna och gruppen ska uppmuntras till risktagning och tilldelas mentorer som kan guida gruppen simultant som eventuell hierarki inte förespråkas i sammanhanget (Pashakhanlou 2021, s. 9).

2.3.2 Självförsörjning och externt stöd

Pashakhanlou (2021, s. 11) uttrycker att externt stöd är mer utforskat i litteraturen än vad självförsörjning är. Samtidigt ska den underlägsne aktören sträva efter självförsörjning och externt stöd i alla områden, ekonomi, logistik, politik, personal och militära resurser, i största möjliga mån (Pashakhanlou 2021, s. 11). Självförsörjningen är av stor vikt för den underlägsne aktören då de behöver kunna stå på egna ben om en extern aktör drar tillbaka sitt stöd (Pashakhanlou 2021, s. 11). Den underlägsne aktören behöver upprätthålla erfarenhet, träning och expertis för att möjliggöra motstånd och visa på förmågorna samt samarbeta med resterande delar av samhället (Pashakhanlou 2021, s. 11).

2.3.3 Engagemang

Enligt The Underdog's Model så framställs engagemang som den hängivenhet som uppvisas av aktören (Pashakhanlou 2021, s. 13). Indikatorerna för engagemang är moralen hos soldaterna och civilbefolkningen, de militära och ekonomiska avsättningarna samt de militära förluster som aktören kan acceptera i relation till storleken av sin befolkning (Pashakhanlou 2021, s. 13). Den underlägsne aktören väga upp för vissa brister genom att prestera inom dessa områden (Pashakhanlou 2021, s. 13).

2.3.4 Underrättelse

The Underdog's Model förespråkar underrättelser i alla former; mänsklig, bildlig, signal och öppna källor för inhämtning (Pashakhanlou 2021, s. 14). Underrättelsen ska syfta till att öka vetskapen om motståndarens svagheter, styrkor, kapaciteter och målsättningar (Pashakhanlou 2021, s. 14). Underrättelser som nyttjas behöver vara rätt i tid och ska nyttjas genomtänkt för

att bidra till framgång (Pashakhanlou 2021, ss. 14–15). Aktören ska enligt teorin fokusera lika mycket på förnekande av underrättelse som underrättelseinhämtning (Pashakhanlou 2021, s. 14). Förnekande underrättelse kan vara i form av till exempel kamouflage, i syfte att försvåra situationen för motståndaren (Pashakhanlou 2021, s. 15).

2.3.5 Spridning och kraftsamling

Genom att sprida sina resurser minskar risken för större förluster (Pashakhanlou 2021, s. 16). Med detta är spridning det huvudsakliga agerandet som The Underdog's Model förespråkar (Pashakhanlou 2021, s. 16). Nivån av spridning beror dock på terräng, uppgift och motståndaren, då möjligheten till och genomförande av kraftsamling även är viktigt (Pashakhanlou 2021, s. 16). Vid kraftsamling av luftstridskrafter ska det ske snabbt och effektivt för att nyttja dess fulla styrka under en kort tidsperiod (Pashakhanlou 2021, s. 16). Kraftsamling kan vara fördelaktigt för att splittra motståndarens förmåga eller uppnå en fördelaktig situation, men resurserna ska därefter spridas efter ett genomförande för att minska risken för att slås ut (Pashakhanlou 2021, s. 16).

2.3.6 Sårbara militära mål

The Underdog's Model förespråkar att den underlägsne aktören, med hjälp av underrättelseinhämtning, slår mot de svaga delarna av motståndarens militära enheter (Pashakhanlou 2021, s. 17). En kostnadsnyttoanalys ska nyttjas vid val av sårbara militära mål (Pashakhanlou 2021, s. 17). Desto mer kritiskt målet är och desto mindre resurskrävande det är, ju mer fördelaktigt är det att genomföra attacken (Pashakhanlou 2021, s. 17). Syftet med att slå mot militära mål, utöver att de är legitima, är att inte riskera att förlora det externa stödet (Pashakhanlou 2021, s. 17). Simultant kan valet att slå mot icke legitima mål medföra en försvårad situation genom en ökad vilja hos motståndaren att strida (Pashakhanlou 2021, s. 17).

2.4 SPOT-bombing

Shaun Clarke (2001, s. 136) skriver hur en stor stat genom luftoperationer strävar efter att överväldiga motståndaren och slå mot deras militärstrategiska delar. För den mindre staten skulle det på grund av deras situation och utgångsläge vara mer fördelaktigt att istället påverka den politiska ledningen än att uppnå systemkollaps genom militära målsättningar (Clarke 2001, s. 136). Tvång skulle för den mindre staten vara en framgångsfaktor för att med

militär så väl som civila delar påverka beslutsfattare (Clarke 2001, s. 136). Detta paradigm summeras som Strategic Persuasion Oriented Targeting, (SPOT-bombing) (Clarke 2001, s. 136). Teorin centraliserar och fokuserar på att uppnå en hög nivå av tvång istället för att påverka en motståndares kapacitet (Clarke 2001, ss. 136–137). Som beskrivet tidigare skriver Clarke (2001, s. 67) hur det inte finns en fast definition på småstat men att en småstat kan ses utifrån att ha begränsning gällande stora kvantitativa nationella tillgångar. En stormakt kontra småstat bedöms utifrån aktören i relation till motståndaren och deras begränsade resurser (Clarke 2001, s. 68). För att möjliggöra förståelse för SPOT-bombing nyttjas fyra delar; påverkan, asymmetri, kommunikation och folkrätt (Clarke 2001, s. 137).

2.4.1 Påverkan

Operationer med högt tempo kan anses effektivt men är enligt SPOT-bombing ett svårt tillvägagångssätt för en småstat, där teorin istället förespråkar operationer med syfte att skapa påverkan och därmed tvång (Clarke 2001, s. 140). Påverkan beskriver Clarke (2001, s. 140) som en kombination av chock, skada och synlighet. Chock uppnås bäst i kombination av överraskning och skapar främst en psykologisk påverkan hos motståndaren (Clarke 2001, s. 140). Skadan ska enligt Clarke (2001, s. 140) eftersträva att inte vara för svag då det kan medföra förlust av engagemang. Skadan ska även generera effekt med precision då det annars kan exponera svagheter hos aktören (Clarke 2001, s. 140). SPOT-bombing lyfter den påverkan som finns med att genomföra attacker synligt där många uppmärksammar de (Clarke 2001, ss. 140–141). Förluster genererade av motståndaren kan ses som en moralisk seger för den påverkade aktören vilket kan få till följd att attacken blir kontraproduktiv (Clarke 2001, s. 141).

2.4.2 Asymmetri

Clarke (2001, s. 143) lyfter vikten av att söka motståndarens svagheter, och inte styrkor, för framgång av SPOT-bombing. Aktören ska enligt SPOT-bombing agera på ett oförutsägbart sätt där asymmetrin är en grundförutsättning (Clarke 2001, s. 143). Teorin lyfter eskalering, där det vanligtvis är fördelaktigt för småstaten att undvika detta, något som dock ställer krav på god planering (Clarke 2001, s. 145). För att möjliggöra en kontrollerad situation och inte medföra en oönskad eskalering så är det fördelaktigt för småstaten att nyttja precisionsvapen i striderna (Clarke 2001, s. 145). Vid eskalering ska omvärldsuppfattningen gällande eget

agerande tas i beaktning (Clarke 2001, s. 145). Eskalering kan medföra förändrad åsikt och syn på aktören med ett eventuellt förlorat stöd som resultat (Clarke 2001, ss. 145–146).

2.4.3 Kommunikation

Kommunikationen mellan aktörerna lyfter Clarke (2001, s. 146) som en av de viktigaste icke-militära funktionerna för att uppnå effekt genom luftstridskrafterna. För att kunna bedriva tvång så är det av vikt med kommunikation som framför en tydlig intention till motståndaren (Clarke 2001, s. 146). Luftstridskrafterna kan dock inte uppnå framgången själv utan en kombination av politik, ekonomi och diplomati är av vikt för att uppnå tvång (Clarke 2001, s. 147).

2.4.4 Folkrätt

Clarke (2001, s. 152) skriver att vad som är legitima mål enligt International law of armed conflict (LOAC) kan och behöver ibland tolkas för det specifika fallet. Clark (2001, s. 152) skriver hur det lyfts att småstaten kan behöva agera utmed gränserna för vad som är tillåtet och på ett innovativt sätt, men att det är av vikt att agera i enlighet med LOAC. Ett legitimt mål kan vara att slå mot en ekonomisk byggnad då den kan ha en påverkan i linje med militära mål då ekonomin är viktig för en aktör (Clarke 2001, s. 150). Samtidigt lyfter Clarke (2001, s. 153) vikten av att det kan skapa friktioner med LOAC som en aktör eventuellt inte vill riskera. Clarke (2001, s. 153) avslutar med att skriva att LOAC inte är svart eller vit och inte kan täcka alla händelser och ageranden, något en strateg kan dra fördel av.

3. Metod

3.1 Forskningsdesign

Denna studie syftar till att nyttja en teorikonsumerande ansats som forskningsdesign för att bidra till forskningsluckan och besvara frågeställningen. Den teorikonsumerande undersökningen placerar fallet i centrum och, till skillnad från teoriprovande, strävar den inte efter att möjliggöra generalisering (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns & Wängnerud 2017, s. 89). Denna metod lämpar sig för studien med motiveringen att den strävar efter och möjliggör att se till förståelsen för fallet, sexdagarskriget. Eftersträvansvärt är att ge en förklaring ”till varför det blev som det blev i just det undersökta fallet”, genom en teorikonsumerande undersökning (Esaiasson et al. 2017, ss. 89–90). Vid förklaring av fallet,

genom att teorikonsumera, finns samtidigt ett sekundärt intresse i att se till vilken förklaringskraft som vald teori eller teorier har (Esaiasson et al. 2017, s. 43). Är förklaringskraften genom teorin svag minskar tilltron (Esaiasson m.fl. 2017, s. 43). Vid nyttjande av kvalitativ textanalys intresserar sig skribenten för textens sammanhang, bakomliggande mening och att få en djup förståelse för materialet (Esaiasson et al. 2017, s. 211). Det är av vikt, kopplat till validitet, att materialet för analysen är i linje med att kunna besvara frågeställningen (Boréus & Bergström 2018, s. 39).

Det empiriska materialet nyttjas i studiens analys för att genom analysfrågor, operationaliserade utifrån luftmaktsteorierna; The Underdog's Model och SPOT-bombing, möjliggöra besvarande av frågeställningen.

Under studien är det viktigt med en god reliabilitet. Detta innebär precision i mätningar och studien samt att minimera fel (Boréus & Bergström 2018, s. 40). Bristfällig reliabilitet, som kan uppstå när till exempel datainsamling sker utan noggrannhet, motarbetas genom att inte få osystematiska och slumpmässiga fel i studien (Esaiasson et al. 2017, s. 64).

Analysen genomförs med båda sidornas aktörer i beaktning när fallet förstås utifrån The Underdog's Model och till endast Israel vid förståelse genom SPOT-bombing. Detta då The Underdog's Model ställer aktörernas prestation i förhållande till varandra i fokus medan SPOT-bombing fokuserar på småstaten, Israel.

3.2 Operationalisering

Operationaliseringen i denna studie syftar till att göra de två valda teorierna; The Underdog's Model och SPOT-bombing till öppna analysfrågor.

Operationaliseringen har stor påverkan på de resultat som genereras av studien (Esaiasson et al. 2017, s. 56). Med detta eftersträvas vid denna operationalisering av teorierna att en hög begreppsvaliditet uppnås. Detta uppnås genom att analysfrågorna stämmer överens med de teoretiska definitioner som de är grundande i samt att inte systematiska fel finns (Esaiasson et al. 2017, s. 58). Kopplat till validitet kan det uppstå problem gällande ords innebörd, då det kan variera beroende på mottagare och ordets förändring över tid (Boréus & Bergström 2018, s. 82). Detta är av vikt för operationaliseringen och behöver tas i beaktning. En god resultatvaliditet ska även uppnås genom att mäta det som påstås mätas (Esaiasson et al. 2017, s. 58). Analysfrågorna nedan, operationaliserade utifrån teorierna, syftar till att synliggöra kärnan av teorierna och dess olika delar.

3.2.1 The Underdog's Model

Kreativitet:

- *Hur arbetar de okonventionellt, risktagande och i grupp gällande idéer samt med materiell införskaffning?*

Självförsörjning och externt stöd:

- *Hur agerar de självständigt och med vilket externt stöd för att upprätthålla träning, expertis och erfarenhet?*

Engagemang:

- *Hur agerar de gällande egna förluster, militära och ekonomiska avsättningar samt hur är moralen?*

Underrättelse:

- *Hur arbetar de gällande underrättelse och till viken utsträckning gällande förnekande- och underrättelseinhämtning?*

Spridning och kraftsamling:

- *Hur nyttjas spridning och kraftsamling av resurser?*

Sårbara militära mål:

- *Hur agerar de gällande sårbara militära mål och till vilken kostnadsnyttoanalys?*

3.2.2 SPOT- bombing

Påverkan:

- *Hur agerar aktören utifrån överraskning, kraft i sitt agerande och hur synliggörs attackerna?*

Asymmetri:

- *Hur agerar aktören utifrån oförutsägbarhet och med precisionsvapen mot motståndarens svaga punkter samt hur nyttjas eskalering?*

Kommunikation:

- *Hur kommunicerar aktörerna varandra emellan och hur möjliggör aktören för en tydlig intention till motståndaren?*

Folkrätt:

- *Hur agerar aktören i relation till militära mål och till vilken utsträckningen är de innovativa och agerar utmed gränserna?*

3.3 Material

Materialet som nyttjas för att tillhandahålla empiriskt material för denna studie är hämtat från Försvarshögskolans bibliotek och är till stor del boken "The Six Day War" skriven av Randolph and Winston Churchill (son och barnbarn till Sir Winston Churchill) samt boken "The six-day war: the breaking of the Middle East" skriven av Guy Laron. Relevansen för böckerna, kopplat till studien, motiveras med hur de visar på krigets delar och händelser på ett målade och fördelaktigt sätt som möjliggör för nyttjande av materialet i analysen. Dessa böcker kompletteras med Marco Smedbergs två böcker "Om luftkriget från luftballonger till systemflygplan" och "krigföring från Austerlitz till Bagdad", Ove Brings bok "Anfallskrigens argument: konsten att rättfärdiga våld" samt John Andreas Olsens bok "A history of air warfare". De senare böckerna kompletterar Churchills och Larons böcker samt skapar möjligheten till triangulering av material, bidragande till bättre källkritik.

3.4 Källkritik

För att genomföra källkritik lyfter Peter Esaiasson et al. (2017, s. 288) i boken "Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad" hur fyra regler nyttjas, äkthet, oberoende, samtidighet och tendens.

3.4.1 Äkthet

"Äkthet" bygger på om materialet inte är förfalskat där Hitlers dagböcker lyfts som exempel gällande förfalskning (Esaiasson et al. 2017, s. 291). Oftast avslöjas källan först genom att innehållet inte stämmer (Esaiasson et al. 2017, s. 291). Materialet nyttjat i denna studie bedömer skribenten som god, utifrån regeln "äkthet". Böckerna är publicerade av förlag och myndigheter samt i exempelvis Churchills bok "The Six Day War" finns det stämplat från militärhögskolan, vilket stärker källkritiken gällande faktorn "äkthet".

3.4.2 Oberoende

Faktorn ”oberoende” fokuserar på innehållet där den ser till möjligheten att triangulera materialet, det vill säga att flera källor uttrycker samma information (Esaiasson et al. 2017, s. 292). Faktorn ser även till centralitet, om det är en primär- eller sekundärkälla där en primärkälla är mer betrodd (Esaiasson et al. 2017, s. 292). Ytterligare ser den till författarens grad av oberoende till materialet (Esaiasson et al. 2017, s. 293). Detta kan påverkas av till exempel hot men av den mer omedvetna karaktären (Esaiasson et al. 2017, s. 293). En författare är sällan helt oberoende utan det gäller att se till vilken grad av ”oberoende” (Esaiasson et al. 2017, s. 293). Materialet som nyttjas i denna studie är en primärkälla med Churchills material och därefter sekundärkällor, som stärks gällande faktorn ”oberoende” då det går att triangulera empirin mellan de olika källorna. Graden av ”oberoende” gällande författarna varierar, exempelvis bodde Laron, författaren till boken ”The six-day war: the breaking of the Middle East” i Israel när boken publicerades. Samtidigt är Laron lektor i internationella relationer, något som skulle kunna påverka källkritiken gällande regeln ”oberoende”. Hans material kan simultant trianguleras med de andra författarna, till exempel Churchill som är britt och materialet är en primärkälla vilket är positivt för faktorn ”oberoende”. Samtidigt upprätthöll sig Winston Churchill i krigszonerna före och efter kriget vilket kan påverka författaren gällande ”oberoende”.

3.4.3 Samtidighet

Den tredje faktorn ”samtidighet” bygger på tiden mellan att händelsen utspelade sig och att författarens skrev materialet (Esaiasson et al. 2017, s. 294). Det empiriska materialet som nyttjas i denna studie varierar gällande samtidigheten. Churchills bok är publicerad år 1967, samma år som sexdagarskriget, vilket medför att samtidigheten är god. Larons bok är istället publicerad år 2017, Smedmans material år från 1998 och 2004, Brings år 2022 och Olsen år 2010. Detta kan till viss del påverka regeln ”samtidighet” men uppsatsskribenten anser att materialet uppfyller tillräcklig ”samtidighet” för att på ett bra sätt nyttjas i linje med studiens syfte.

3.4.4 Tendens

”Tendens”, den fjärde och sista faktorn för källkritik fokuserar på hur författaren har ett intresse av att återge materialet på en vridet eller anpassat sätt för att passa en önskad syn (Esaiasson et

al. 2017, s. 294). Esaiasson et al. (2017, s. 295) skriver hur faktorn främst fokuserar på berättaren och att det är eftersträvansvärt att ha en källa med motsatt tendens eller oberoende som kan bekräfta materialet. Författarna för det empiriska materialet som nyttjats i analysen för denna studie har olika bakgrund. En negativ syn på ena aktören i kriget kan skapas av att som Laron bo i området, eller genom att ursprungligen vara från en annan nation och förfina situationen vilket skulle kunna påverka regeln ”tendens”. Laron är samtidigt akademiker, något även Olsen är, vilket borde medföra en eftersträvan av opartiskt material och därmed vara bra för deras ”tendens”. Materialet i deras böcker kan även trianguleras och bekräftas med de andra nyttjade källorna. Winston Churchills ”tendens” och bokens material skulle även kunnat påverkats av att han var i Israel före och efter kriget. Likt Laron och de andra författarna av de resterande böcker som nyttjats, sticker ingen ut med en tydlig negativ tendens.

Sammanfattningsvis bedöms källorna och materialet, efter en källkritisk granskning, vara goda och funktionella för denna studie.

3.5 Forskningsetik

Det forskningsetiska överväganden denna studie tar i beaktning är att den bland annat berör människor och döden. Detta hanteras i studien respektfullt och studien strävar efter att ställa sig neutralt till aktörerna och deras agerande för att visa hänsyn. Studien nyttjar inte aktivt några människor. I en studie som nyttjar människor behöver dock forskaren samverka och få godkännande av, samt delge information om studien till eventuella deltagare (Esaiasson et al. 2017, s. 354).

För att genomföra en textanalys behöver en viss tolkning göras. I boken ”Textens mening och makt” delas ordet ”tolkning” upp i två betydelser (Boréus & Bergström 2018, s. 30). Texterna och dess innebörd behöver först förstås och resultaten samt dess innebörd behöver sedan tolkas (Boréus & Bergström 2018, s. 30). Genomgående för denna studie med dess tolkning strävar skribenten efter att vara opartisk samt att med neutralt material eftersträva triangulering för att motverka etiska dilemman.

Utifrån ett forskningsetiskt synsätt behöver en viss beaktning tas i relation till valda teorier. Exempel på detta är hur SPOT-bombing, även om Clarke (2001, s. 152) står för ett agerande i linje med LOAC, samtidigt lyfter ett visst initiativ för att tänja på gränserna. Detta kan medföra en viss förskjutning av moral gällande tillåtet agerande och något som skribenten behöver ta i beaktande vid analys av sexdagarskriget.

4. Summering av sexdagarskriget

Sexdagarskriget bröt ut den 5 juni 1967 (Smedberg 1998, s. 200). Israels attacker grundades sig i en ökad spänning i närområdet där Israel inte såg sig kunna hantera en attack från Egypten, Syrien och Jordanien och istället valde att föregå sin motståndare genom att anfälla (Smedberg 1998, s. 200). Israel eftersträvade att motståndaren inte skulle hinna samordna sina insatser och för att vinna initiativet valde Israel att attackera deras största hot först, Egypten (Smedberg 1998, s. 200). Israel var numerärt underlägset med sina 350 flygplan, mot motståndarnationernas totala 610 flygplan (Smedberg 1998, s. 200). Israels initiala agerande var att genom flyganfall attackera flygfält i Sinai, runt Kairo och längst Suezkanalen (Smedberg 1998, s. 201). Anfallet började klockan 08:45 Egyptisk tid, en tid vald när de högre egyptiska officerarna fortfarande inte var på arbetsplatsen och att de morgonpatruller Egypten genomförde nyligen landat (Smedberg 1998, s. 201). I 80 minuter pågick de inledande attackerna av kriget, med en noggrann tidsplan, resulterade i att Egypten förlorade 300 stycken flygplan medan Israel endast förlorade 9 stycken flygplan (Smedberg 1998, s. 201). Syrien och Jordanien genomförde under förmiddagen samma dag flyganfall mot Israel, trots Israels förhoppning om att de skulle förbli passiva tack vare Israels framgång mot Egypten (Smedberg 1998, s. 201). Attackerna besvarades av Israel där Jordaniens flygvapen förlorade 29 flygplan i striderna och till stor del blev utslaget (Smedberg 1998, s. 201). Syriens baser samt närliggande baser i Irak attackerades också där Syrien förlorade 61 stycken- och Irak 17 stycken flygplan (Smedberg 1998, s. 201). Med dessa attacker upprättade Israel inom en kort tidsperiod luftherravälde vilket påverkade de kommande delarna av kriget (Smedberg 1998, s. 201). Kriget fortlöpte under de nästa 5 dygnen och slutade på kvällen den sjätte dagen när både Israel och Syrien accepterade säkerhetsrådets vilja att avbryta striderna (Churchill & Churchill 1967, s. 191).

5. Analys

Analysen genomförs nedan för att med en analysfråga i taget, med början på The Underdog's Model och därefter SPOT-bombing, se till det empiriska materialet gällande sexdagarskriget.

5.1 Analys utifrån The Underdog's Model

5.1.1 Kreativitet

Hur arbetar de okonventionellt, risktagande och i grupp gällande idéer samt med materiell införskaffning?

”Kreativitet” under sexdagarskriget kan synliggöras med hur Churchill och Churchill (1967, s. 93) i boken ”The Six Day War” förklarar att Israel hade en modig plan och var beredda att ta risker för att uppnå seger. Detta går i linje med The Underdog's Model och analysfrågan gällande dess risktagning. I linje med analysfrågan kan Israels framgång förstås med hur Churchill och Churchill (1967, s. 91) skriver hur de lyckades uppnå ett fördelaktigt agerande genom att de tillsammans levde med planen dagligen för att eftersträva perfektion vid genomförande. Detta indikerar på hur de arbetade i grupp för att uppnå framgång i kriget. Israels förmåga till ”kreativitet” kan även synliggöras med hur Churchill och Churchill (1967, s. 92) skriver hur Israel hade förmågan att under operationer få in och behandla ny information in i den redan existerande planen för att nå framgång. Israels ”kreativitet” går i linje med The Underdog's Model när Smedberg (2004, s. 278) lyfter hur israelerna improviserade sitt agerande efter de initialt planerade attackerna. Israel upprätthöll under kriget en rörlighet som möjliggjordes av att de på taktisk nivå skapade handlingsfrihet gällande planering medan den högre staben fokuserade på att skapa divisionsområden och fördela flygunderstöd (Smedberg 2004, s. 278).

”Kreativitet” utifrån israeliskt agerande kan även vara hur de planerade och genomförde de initiala attackerna. Attacker skulle vanligtvis ske under gryning (Churchill & Churchill 1967, s. 79). För att optimera piloternas stridsvärde valde israelerna dock att genomföra attacken senare än så, för att möjliggöra sömn för piloterna (Churchill & Churchill 1967, s. 79). Val av tid medförde även att vädret vanligtvis var mest fördelaktigt under den tidsperioden gällande morgondimma samt att solen stod i ett läge som var fördelaktigt för att genomföra attacker mot markmål (Churchill & Churchill 1967, s. 79). Att Israel tänkte på dessa faktorer och nyttjade dem till sin fördel visar på en kreativitet gällande okonventionellt tänkande och agerande, som går i linje med analysfrågan. Gällande israeliskt införskaffning av materiel skriver Laron (2017, ss. 188–189) hur de före kriget köpte flygplan av typen Skyhawk från USA. Detta indikerar på Israels agerande för att införskaffa materiel, dock inte under kriget vilket kan bero på att kriget endast varade under sex dagar.

Å andra sidan kan Egyptens förmåga att agera i linje med analysfrågan exemplifieras med när Churchill och Churchill (1967, s. 84) lyfter hur deras surface-to-air missiler inte hade effekt under 4000 fot på grund av dess långsamma accelerationsförmåga. Detta visar på motståndarens icke förmåga att införskaffa bra materiel genom till exempel utveckling med intellektuella och innovativa grupper. Kopplat till risktagning skriver Laron (2017, s. 286) hur ledare i Amman, Damaskus och Cairo drog tillbaka sina styrkor för att inte ta för stora risker. Detta visar på en skillnad mot Israels risktagning.

Vid ett tillfälle lurade Israel de egyptiska- och jordanska underrättelsetjänsterna (Laron 2017, s. 287). Genom att nyttja två transportflygplan, ett antal soldater som pratade febrilt över radio samt fyra till fem stycken lastbilar så kunde de simulera att en hel division var under rörelse (Laron 2017, s. 287). Detta visar återigen på den israeliska kreativiteten och en eventuell egyptisk och jordansk ickeförmåga att tänka öppensinnat och okonventionellt gällande hur Israel kunde och faktiskt agerade. Kopplat till motståndarens förmåga att agera kreativt så skriver Laron (2017, s. 291) att arabländerna genomförde underrättelseinhämtning på sin befolkning och nu allierade parter. Detta visar på ländernas icke förmåga att arbeta i grupp mellan nationerna för att kunna agera kreativt, utan då istället motarbetade varandra och fokusera på sin befolkning.

5.1.2 Självförsörjning och externt stöd

Hur agerar de självständigt och med vilket externt stöd för att upprätthålla träning, expertis och erfarenhet?

Churchill och Churchill (1967, s. 88) skriver i boken ”The Six Day War” hur det Egyptiska flygvapnet trots de skador de fått, på runt ett värde på 500 miljoner USD, kunde vara tillbaka till det stadie Egypten befann sig på sex månader före kriget om Ryssland bestämde sig för att bidra med externt stöd. Detta visar på aktörens möjlighet till externt stöd, vilket kan påverka faktorer som risktagning och engagemang. Churchill och Churchill (1967, s. 88) skriver dock samtidigt att Egypten med stor sannolikhet förlorade stora delar av sina mest erfarna piloter under striderna. Detta påverkar Egyptens möjlighet till expertis och erfarenhet, i linje med analysfrågan. Simultant skriver Churchill och Churchill (1967, s. 92) hur Israels piloter hade år av träning gällande uppdragen som skulle genomföras och piloterna var målmedvetna om att uppnå maximal effekt med sina system. Träning och expertis från israelisk sida synliggörs även när Churchill och Churchill (1967, s. 92) skriver hur de hade förmågan att uppnå korta ”turn around” tider på sina flygplan, då det ställde höga krav på expertis för att uppnå dessa

korta tider. Detta visar på Israels förmåga till självförsörjning gällande träning och genom det skapa erfarenhet och vidare expertis, i linje med analysfrågan. Smedberg (2004, s. 280) skriver även i boken "krigföring: från Austerlitz till Bagdad" hur Israel uppnådde en högre utbildningsnivå, till den utsträckning att de kunde använda mer avancerade vapensystem än sin motståndare, så väl som att deras samverkan även förbättrades. Olsen (2010, s. 130) skriver i boken "A history of air warfare" hur Israel hade förlorat ett tidigare externt stöd från Frankrike, när de genomgick ett politiskt skifte samma år. Vidare lyfts det hur Israel inte fick något formellt beslut gällande stöd från USA under sexdagarskriget (Olsen 2010, s. 130). Detta kan vara en svaghet som påverkade Israels möjligheter till framgång men även deras agerande utefter till exempel faktorn, "sårbara militära mål".

Israels motståndare hade inte samma inriktning gällande deras militära nyttjande som Israel hade (Laron 2017, s. 285). Till skillnad mot Israels styrkor som fokuserade på att förbereda sig för nästa krig så fungerade motståndarnas arméer mer som polisstyrkor i sina länder (Laron 2017, s. 285). Detta påverkade till exempel Egyptens och Syriens förmåga att nyttja vapensystem som de fått av Sovjet (Laron 2017, s. 285). Detta visar på en skillnad mellan Israels och motståndarländernas förmåga att träna, uppnå expertis samt erfarenhet, gällande både externt stöd och självförsörjning, genom ändamålsenligt arbete. I boken "The six-day war: the breaking of the Middle East" skriver Laron (2017, s. 289) hur den sovjetiska doktrinen medförde att trupper blev statiska. Detta tillvägagångssätt och svaghet i doktrinen, nyttjad av motståndaren, identifierade de israeliska generalerna (Laron 2017, s. 289). När Israel skulle attackera dessa statiska mål var det delade åsikter om tillvägagångssätt då delar av ledningen ville nyttja IAF för att förbekämpa med bomber, vissa nyttja mörkret för ökad överraskning medan andra var så säkra på Israels egna förmåga och inte ville ge motståndaren tid, utan attackera direkt (Laron 2017, s. 289). Detta visar på motståndarens nyttjande av externt stöd i form av sovjetisk doktrin för att uppnå expertis. Samtidigt visar de delade synerna hos Israels ledning gällande tillvägagångssätt vid attacken på en viss expertis och erfarenhet då de har fler tillvägagångssätt som kan skapa framgång. Ytterligare externt stöd kan exemplifieras med när Laron (2017, s. 296) lyfter hur Syrien mottog sovjetiskt stöd av vapensystem samt med uppbyggnad av baser. Under sexdagarskrigets andra dag genomförde Syrien operation "Nasser" (Laron 2017, s. 296). Syriens soldater och officerare hade dock inte tränats på hur en attack skulle gå till, då deras militär i grunden var defensiv (Laron 2017, s. 296). Den syrianska ledningen hade även svag tro på officerarnas professionalism och deras förmåga att segra under en offensiv (Laron 2017, s. 296). Operation "Nasser" tog snabbt slut

när Syrien fick bakslag på grund av dålig underrättelse gällande en bropassage samt Israelisk bekämpning med artilleri och bomber mot syriska resurser (Laron 2017, ss. 296–297).

5.1.3 Engagemang

Hur agerar de gällande egna förluster, militära och ekonomiska avsättningar samt hur är moralen?

Engagemang ur ett israeliskt perspektiv kan synliggöras genom hur Churchill och Churchill (1967, s. 88) skriver att de under sina operationer där piloter förlorade luftstriden och blev krigsfångar organiserade och genomförde förhandlingar för att få tillbaka piloterna till de israeliska styrkorna. Detta visar på hur Israel värderade sina egna i linje med egna förluster utifrån analysfrågan. Vidare skriver Churchill och Churchill (1967, s. 88) hur några piloter valde att hellre gå ner med sitt flygplan än att bli tillfångatagna av de syrianska styrkorna. Agerandet från piloterna, att hellre gå ner med sitt flygplan än att bli fånge, kan å ena sidan visa på att de var väldigt trogna sin nation. Å andra sidan kan det visa på att piloterna inte hade någon förhoppning om att Israel skulle kunna förhandla för att få hem dem igen, vilket kan visa på ett svagare förtroende och därmed moral. Vid de initiala attackerna nyttjade Israel större delen av sina flygplan (Churchill & Churchill 1967, s. 82). Detta visar på hur de var beredda att förlora egna styrkor samt att de gjorde stora militära avsättningar för att uppnå framgång.

De egyptiska förlusterna de två första dagarna av kriget var estimerat till ungefär en tredjedel av deras piloter och den egyptiska moralen och engagemanget skulle förmodligen ta år att bygga upp igen (Churchill & Churchill 1967, s. 88). Det Israeliska engagemanget kan exemplifieras med när Churchill och Churchill skriver (1967, s. 60) hur stora delar av deras militära styrkor till vardags var civila arbetare. Män som inte längre blev inkallade på grund av bland annat skador från tidigare krig anmälde sig för tjänst och styrkorna kunde snabbt mobilisera (Churchill & Churchill 1967, ss. 61–62). Detta visar på hur Israel gjorde ekonomiska avsättningar då de civila arbetarna prioriterade kriget, vilket påverkar nationens ekonomi. Vidare visar det även på Israels moral.

Bristande engagemang hos den egyptiska ledningen kan utifrån Laron (2017, s. 286) exemplifieras med hur chefen för deras flygvapen, Generallöjtnant Sidqi Mahmud, var medveten om bristen gällande att inte kunna upptäcka flygplan med radar under 500 meter.

Trots denna brist strävade Egypten inte efter förbättring till någon större utsträckning, mer än att be om stöd från Sovjet gällande mer avancerade radarsystem (Laron 2017, s. 286). Detta kan visa på hur de inte tycktes värderade eventuella egna förluster. Utöver detta gjordes inte heller något arbete för att vidare utveckla doktriner i relation till de förmågor som de besatt (Laron 2017, s. 286). Detta visar på Israels motståndares agerande gällande militära och ekonomiska avsättningar, som kan anses begränsade och bristfälliga i relation till Israel.

5.1.4 Underrättelse

Hur arbetar de gällande underrättelse och till viken utsträckning gällande förnekande- och underrättelseinhämtning?

Morgonen den 5 Juni genomförde Israel elektronisk signalstörning mot sovjetiska system som i förlängningen påverkade Egyptens förmåga att nyttja sina radarsystem (Laron 2017, s. 286). När Israel attackerade nyttjade de flera olika anfallsvinklar samt flög på en höjd av cirka 10 meter över havsytan (Churchill & Churchill 1967, s. 80). Detta i syfte att förneka motståndaren möjligheten att observera de israeliska attackerna med radarsystem (Churchill & Churchill 1967, s. 80). Vid en attack genomförd av IAF förstördes alla flygplan på några egyptiska baser medan skenmål inte bekämpades (Churchill & Churchill 1967, s. 85). Detta var enligt en israelisk officer på grund av deras goda underrättelse (Churchill & Churchill 1967, s. 85). Ovan visar på israelisk förmåga till förnekande av motståndarens underrättelseinhämtning samt till motståndarens förmåga att inte till någon större utsträckning lyckas förneka israelisk underrättelseinhämtning. Underrättelse och dess påverkan under sexdagarskriget synliggörs även när Churchill och Churchill (1967, s. 89) skriver att Israel inhämtat egyptisk underrättelse gällande hur de planerade att nyttja sina flygplan. Underrättelsen innebar israelisk förståelse för att Egypten planerade att kunna bekämpa mål var tredje timme, till skillnad mot Israel som kunde genomföra operationer med intervaller på under en timme (Churchill & Churchill 1967, s. 89). Till skillnad mot Israels underrättelser, där de hade minst två spioner i Damaskus och Cairo och investerat miljontals dollar i en enhet som fokuserade på att störa telefonlinjer i Libanon, Syrien och Sinai, hade deras motståndare fokuserat på underrättelseinhämtning gällande sina egna medborgare och sina nu allierade (Laron 2017, s. 291). Underrättelser som Israel hade, gällande motståndarens flygbaser, vapenförråd, rörelse i luftrummet och radarpositioner var även en bidragande faktor till Israels framgång (Churchill & Churchill 1967, ss. 91–92).

5.1.5 Spridning och kraftsamling

Hur nyttjas spridning och kraftsamling av resurser?

Under de Israeliska attackerna mot Egypten användes endast ett fåtal flygplan för att agera försvar, övriga för offensiva operationer (Churchill & Churchill 1967, s. 82). Att endast avvara ett fåtal flygplan till försvar och nyttja resten till attacker visar på Israels förmåga att kraftsamla sina resurser i tid och rum för att uppnå önskad effekt. Churchill och Churchill (1967, s. 82) skriver hur Israel tog stora risker, till den nivån att det var vinna eller försvinna. Riskerna var dock noga genomtänka och de stod bakom dem med stort förtroende (Churchill & Churchill 1967, s. 82). Israels nyttjande av spridning kan exemplifieras med hur Churchill och Churchill (1967, s. 80) skriver att de nyttjade fyrgrupper av flygplan för att med olika anfallsvinklar slå mot målen i Egypten. Israel behövde anfälla 19 baser för att slå ut 300 av Egyptens 340 flygplan (Churchill & Churchill 1967, s. 85). Att Israel behövde bekämpa 19 flygbaser för att slå ut 300 flygplan kan påvisa motståndarens förmåga att sprida sina resurser. Israel hade efter krigets andra dag slagit ut 416 flygplan, varav 393 på marken (Churchill & Churchill 1967, s. 86). Laron (2017, s. 286) lyfter även hur Egypten inte hade utvecklat sin doktrin efter deras förluster av 200 flygplan när det stod på marken år 1956. Detta kan visa på en motståndares eventuella oförmåga att nyttja flygplanen i luften eller att ändra doktrinen vilket skulle kunna fungera som och bidra till ytterligare spridning av resurser. Israels motståndares icke nyttjande av kraftsamling kan exemplifieras med hur Churchill och Churchill (1967, s. 89) skriver att deras flygplan endast genomförde två flygningar per dag. Ett ökat antal flygningar per drag skulle kunnat möjliggjort en kraftsamling i form av ökad effekt. Israels uppnådde hög överraskning vid sina initiala attacker (Churchill & Churchill 1967, s. 78). Detta kan även påverkat motståndarens förmåga att kraftsamla.

5.1.6 Sårbara militära mål

Hur agerar de gällande sårbara militära mål och till vilken kostnadsnyttoanalys?

Israels val av militära mål synliggörs när Churchill och Churchill (1967, s. 82) i boken "The Six Day War" skriver hur IAF inte hade något intresse i att påverka befolkningen. De israeliska piloterna gjorde istället flera passager och nyttjade vapen specifikt utvecklade för målvalet i syfte att slå ut Egyptiska start och landningsbanor (Churchill & Churchill 1967, s. 82). Att nyttja speciellt utvecklade vapensystem för att uppnå önskad effekt kan visa på en israelisk kostnadsnyttoanalys, då speciellt utvecklade system kan möjliggöra för ett mindre

antal nyttjade. Under krigets andra dygn attackerade Irak den israeliska staden Natanya (Churchill & Churchill 1967, s. 86). Detta visar på motståndarens agerande av att inte endast slå mot militära mål, vilket enligt The Underdog's Model kan vara negativt. Ytterligare visar det på att Israels motståndare inte agerar utefter en kostnadsnyttoanalys, då det inte är kritiskt utifrån militära resurser och ett mål som oftast inte är kostnadseffektivt utifrån en resurssynpunkt. Efter Iraks attack mot Natanya slog Israel inom kort tillbaka, mot Iraks västligaste bas (Churchill & Churchill 1967, s. 86). Israels agerande av att kontra genom att återigen slå mot militära mål visar på deras målval i linje med analysfrågan. Det israeliska agerandet kan även stödja att inte förlora eventuellt externt stöd och stärka motståndarens moral genom att attackera icke militära mål, i linje med The Underdog's Model.

5.2 Analys utifrån SPOT-bombing

5.2.1 Påverkan

Hur agerar aktören utifrån överraskning, kraft i sitt agerande och hur synliggörs attackerna?

Israels agerande vid den första vågen av attacker var planerad med flygföretag som roterade för att med korta intervaller slå mot mål (Churchill & Churchill 1967, s. 81). Detta tillvägagångsätt från israelisk sida synliggör hur de agerade med kraft för att under sina anfall uppnå effekt. När de egyptiska styrkorna, under krigets tredje dag, framryckte nyttjade IAF en metod för att med kraft säkerställa effekt och påverkan mot de egyptiska styrkorna (Laron 2017, s. 292). Först genomförde IAF en överflygning för att bedöma storlek och hastighet, därefter bombades fronten av konvojen i syfte att stanna den för att därefter släppa napalmbomber på fordonen (Laron 2017, s. 292). Detta visar på Israels förmåga att med kraft och precision påverka motståndaren, i linje med analysfrågan.

Det initiala målvalet medförde att 19 stycken egyptiska flygbaser attackerades under krigets första dag (Churchill & Churchill 1967, s. 85). Detta exemplifierar Israelernas agerande utifrån synlighet. Nyttjade av överraskning under sexdagarskriget kan synliggöras när Smedberg (1998, s. 200) skriver hur Israel hoppades vinna initiativet genom att först attackera Egypten. När det Israeliska anfallet mot Egypten påbörjades hade de Egyptiska jaktpatrullerna precis landat (Smedberg 1998, s. 201). Detta medförde sannolikt att Egypten blev ytterligare överraskade vid första anfallet då de fick en sämre lägesuppfattning utan sina jaktpatruller.

5.2.2 Asymmetri

Hur agerar aktören utifrån oförutsägbarhet och med precisionsvapen mot motståndarens svaga punkter samt hur nyttjas eskalering?

I boken "Anfallskrigens argument: konsten att rättfärdiga våld" skriver Ove Bring (2022, s. 127) hur Israel inte var folkrättsligt berättigade att den 5 juni genomföra sitt anfall. Detta då ett väpnat angrepp mot Israel inte hade skett, ett krav för att få återropa FN-stadgans artikel 51 gällande självförsvarsrätten (Bring 2022, s. 127). Det kan konstateras att Israels attack med endast ett svagt stöd från FN:s regelverk skapade en eskalering av den initiala situationen. Det visar även på en viss oförutsägbarhet då de attackerade trots svagt stöd från FN:s regelverk. Israel hoppades på att sina attacker mot Egypten skulle medföra att resterande motståndare skulle förbli passiva (Smedberg 1998, s. 201). Detta blev de inte och Israel besvarade med motanfall mot dessa länder (Smedberg 1998, s. 201). Israels agerande med att avvakta med attacker till Syrien och Jordanien attackerade kan visa på en vilja att inte eskalera situationen mer än nödvändigt i relation till motståndarens agerande. Israels agerande gällande att slå mot svaga punkter skulle kunna ses utifrån hur de tog vara på svagheter och utsatta tillfällen hos motståndaren. Detta kan exemplifieras med hur Churchill och Churchill (1967, s. 85) skriver att Israel under krigets första dag förstörde 19 egyptiska flygbaser. Att attackera flygbaser vilket begränsar förmågan att nyttja flygplan likt Israelerna gjorde, påvisar en situation där luftstridskrafter är svaga i relation till om de är i luften och kan strida. Detta skulle även kunna ses som ett agerande som går i linje med att attackera motståndarens svaga punkter. Utöver det nyttjade Israel Egyptens svaghet när Laron (2017, s. 286) skriver hur Israel tog vara på Egyptens icke förmåga att upptäcka flygplan under 500 meters höjd. Detta var något IAF nyttjade och planerade sin attack utefter (Laron 2017, s. 286).

5.2.3 Kommunikation

Hur kommunicerar aktörerna varandra emellan och hur möjliggör aktören för en tydlig intention till motståndaren?

Bring (2022, s. 127) lyfter i boken "Anfallskrigens argument: konsten att rättfärdiga våld" att ett egyptiskt anfall mot Israel inte var fastställt. En tydligare kommunikation mellan aktörerna skulle kunnat påverkat aktörernas agerande i en annan riktigt än utfallet. Den jordanska ledningen försökte under andra dagens strider uppnå vapenvila med Israel (Laron 2017, s. 295). Detta var en vapenvila som Israels ledning dock nekade och striderna fortsatt (Laron

2017, s. 295). En bild togs med den israeliska ledningen vid västra muren i Jerusalem där ett uttalande fick stor uppmärksamhet (Laron 2017, ss. 295–296). Detta kan även visa på en viss förmåga till kommunikation.

5.2.4 Folkrätt

Hur agerar aktören i relation till militära mål och till vilken utsträckningen är de innovativa och agerar utmed gränserna?

Laron (2017, s. 293) lyfter i boken ”The six-day war: the breaking of the Middle East” hur en israelisk soldat skrivit till sin flickvän hur de i Sinai nedkämpade människor utan vapen och som hade gett upp. Detta visar på ett israeliskt agerande där de inte tänjer på gränserna utan går över de till vad som inte är rättfärdigat och är ett krigsbrott. Detta agerande kan även påverka andra faktorer, som The Underdog’s Model lyfter.

Under krigets andra dag valde Israel att i vissa situationer inte nyttja IAF för risken att eventuellt förstöra heliga platser (Laron 2017, s. 294). Detta visar på israels agerande i linje med att anfälla militära mål och agera enligt LOAC. Israel fokuserade på flygbaser och endast under första dagens strider, den 5 juni, hade 23 stycken flygbaser bekämpats (Churchill & Churchill 1967, s. 86). Detta stärker israeliskt agerande gällande målval i form av militära mål och deras agerande utifrån analysfrågan.

6. Diskussion och slutsatser

I syfte att bygga förståelse för analysen och besvara frågeställningen diskuteras först studiens resultat och metod och därefter slutsatser.

6.1 Diskussion

Detta avsnitt inleds med en resultatdiskussion där The Underdog’s Model och därefter SPOT-bombings faktorer diskuteras för att se till vilka faktorer som möjliggör förståelse för israels framgångar och aktörernas agerande under sexdagarskriget.

Därefter tar diskussionen upp hur genomförd studie ställer sig till den tidigare forskningen och vilket bidrag den gör samt vilken påverkan operationaliseringen kan ha haft på studien.

Sedan går diskussion in på metoden för denna studie och dess påverkan. Avslutningsvis sammanställs studiens slutsatser.

6.1.1 Resultatdiskussion

Ökad förståelse för sexdagarskriget möjliggörs genom analysen som belyser hur Israel presterande på ett mer fördelaktigt sätt än sin motståndare gällande faktorn ”kreativitet”. Detta då Israel agerade kreativt gällande risktagning och okonventionellt tänkande i större utsträckning än sin motståndare. Risktagningen kan kopplas till den kraftsamling Israel gjorde vid de initiala attackerna. Israel presterande gällande faktorn ”spridning och kraftsamling” i linje med ”kraftsamling”, bättre än sin motståndare. Israel nyttjade ”spridning”, men till en begränsad utsträckning. Sett till ”självförsörjning och externt stöd” uppnår inte Israel det externa stödet men de uppnår en god självförsörjning. I detta fall bedöms Israels förmåga till självförsörjning vara en större framgångsfaktor än motståndarens möjlighet till externt stöd och Israel presterar överlag bättre än sin motståndare på faktorn. Vikten av det israeliska icke-externa stödet motiveras även med hur kriget endast varade under sex dagar och att ett externt stöd inte får samma effekt på en kort tidsperiod. Ytterligare lyfter The Underdog’s Model i teoriavsnittet att självförsörjning är av vikt ifall det externa stödet förloras, något Israel lyckas med. Sett till faktorn ”engagemang” bedöms Israel, utifrån analysen prestera bättre än sin motståndare. Detta med stöd av hur de förhandlade för att få tillbaka sina piloter samt det engagemang som fanns hos civilbefolkningen för att delta i striderna. Motståndaren däremot införskaffade inte nytt materiel vid behov och fick förluster som påverkade deras moral. Israel presterande även bättre på faktorn ”underrättelse” än sin motståndare. Denna faktor, kopplat till syftet, bedöms varit så pass framgångsrik att den var en av de faktorerna som var väsentlig för framgången. Israel presterar även bättre än sin motståndare på faktorn ”sårbara militära mål”. Prestationen var dock inte optimal utifrån vad teorin förespråkar, men motiveras av hur Israel med god underrättelse till största del slog mot svaga militära mål utefter en kostnadsnyttoanalys.

Kopplat till att Israels agerande inte går i linje med samtliga faktorer för The Underdog’s Model till optimal utsträckning, kan det enligt teorin vägas upp genom att aktören presterar bra gällande faktorn engagemang. Israel uppnådde inget större externt stöd men då Israel presterade bra på faktorn ”engagemang” kan detta enligt teorin vägas upp och därmed inte ha lika stor påverkan på krigets händelseförlopp.

Pashakhanlou (2021, s. 17) skriver i sin teori hur ett externt stöd kan gå förlorat om aktören väljer att slå mot icke militära mål. Kopplat till Israels målval kan det diskuteras om det var i syfte att möjliggöra för nytt externt stöd eller om det hade varit fördelaktigt för Israel att

eventuellt rikta om sina målval, och slå mer mot politiska ledningen, i linje med SPOT-bombing.

Utifrån SPOT-bombings fyra faktorer medför analysen att Israels agerande kan förstås. Sett till faktorn ”påverkan” lyckades Israel överraska motståndaren samt påverka dem med kraft. Utifrån denna faktor bedöms Israel agera i linje med teorin. Förståelse för kriget utifrån ”asymmetri” görs genom hur Israel initialt nyttjade en viss eskalering av konflikten men därefter agerade för att minska den. Israel slog mot motståndarens svaga punkter, dock inte med fokus på kapacitet. Sett till faktorn ”kommunikation” var intentionen och kommunikation mellan aktörerna bristfällig, något som möjliggör förståelse för kriget i sin helhet. Utifrån ”folkrätt”, den fjärde faktorn analysen ser till, agerar Israel utmed riktlinjerna för faktorn tills materialet visar på hur Israel bekämpar individer som redan gett upp. Detta påverkar hur Israel inte agerade linje med faktorn och därmed inte heller teorin. Vidare synliggör analysen att Israel inte agerade i linje med SPOT-bombings centraliserade fokus gällande att påverka den politisk ledningen utan istället slog mot motståndarens militära kapacitet.

Analysen påvisar israeliskt agerande där de bryter mot folkrätten och nedkämpar individer som gett upp. Resultatet av detta skulle kunna blivit en ökad stridsvilja hos motståndaren samt en försvagad moral hos de egna trupperna, något The Underdog’s Model lyfter.

Gällande faktorn ”asymmetri” framgår det inte av materialet om precisionsvapen nyttjats. Användandet av precisionsvapen skulle dock kunna ha haft en påverkan på Israels målval och därmed påverkat deras möjlighet att slå mot den politiska ledningen, i linje med SPOT-bombing.

Kopplat till den tidigare forskningen visar analysen att luftkriget och IAF var en viktig arena och stridskraft för Israels framgångar under sexdagarskriget. Detta bekräftar det Pollack och Rodman lyfter under ”tidigare forskning”. Pollack och Rodman uttrycker dock att luftarenan inte var och kan vara avgörande, något denna studie inte kan bekräfta eller dementera. Under avsnittet ”tidigare forskning” lyfts Wolfs perspektiv om att det fanns delade åsikter om den egyptiska förlusten var på grund av deras ledning eller militära förmågor. Studien visar på en brist av kommunikation mellan aktörerna och därmed brist hos ledningen som medför en eskalering från israelisk sida. Detta initierar händelseförloppet som medför egyptiska förluster. Enligt Haun, presenterat under ”tidigare forskning”, hade IAF en bristande förmåga att genomföra attackföretag men han skriver att det inte uppmärksammades på grund av

Egyptens brister. Analysen visar på att Egypten hade brister, till exempel dåliga radarsystem. Israel hade dock bland annat tränat så pass mycket, planerat under en lång tid och hade metoder för att bekämpa markmål, vilket medförde att de kunde genomföra markattacker på ett framgångsrikt sätt. Detta går emot Haun, genom att visa på att Israel hade förmågan, vilket bidrar till debatten och den ökade förståelsen för sexdagarskriget. Kopplat till vikten av de israelskt införskaffade flygplanen som Tsiddon-Chatto lyfter, visar analysen på hur flygplanen kan varit en bidragande faktor till Israels förmåga till kraftsamling. Detta bidrog till deras framgångar och möjliggjorde för vidare förståelse av fallet.

Slutligen kan de resultat som generats av analysen påverkats av operationaliseringen som gjorts. Hade teorierna, The Underdog's Model och SPOT-bombing, operationaliserat annorlunda skulle det eventuellt lett till andra resultat och slutsatser för studien.

6.1.2 Metoddiskussion

Nyttjandet av en teorikonsumerande ansats möjliggör för ett djup i analysen som syftar till att öka förståelsen för sexdagarskriget och luftkrigets asymmetri. Det medför samtidigt att uppstasskribenten gör en viss tolkning av materialet. Studien har genomförts med eftersträvan av god forskningsetik och källkritik, men metoden kan ha en påverkan på resultatet och slutsatserna. Hade studien nyttjat en kvantitativ ansats hade det eventuellt kunnat möjliggjort för mer konkreta resultat, men inte med samma djup.

Metoden medför även nyttjande av empiriskt material. Avgränsningen gällande att endast nyttja material skrivet på engelska och svenska kan hämmat möjligheten att uppnå ett ytterligare djup i studien.

Avgränsningen gällande tidsperioden som studien ser till kan ha påverkat förståelsen för sexdagarskriget. Detta kan kopplas till det externa stöd som Israel inte fick. Hade studien sett till en tidsperiod före krigets start hade det eventuellt möjliggjort för en ökad förståelse för varför Israel inte fick något externt stöd. Detta hade vidare kunnat förklarat till exempel Israels målval.

Förståelsen för kriget som helhet, dess ingående delar, och utfallet kan även påverkats av faktorer som teorierna och därmed analysfrågorna inte synliggör. Förståelsen för sexdagarskriget och resultaten för studien skulle kunna blivit annorlunda om teorier med andra tankar och angreppsvinklar nyttjades. Som helhet lämpade sig vald metod för att besvara studiens frågeställning.

6.2 Slutsatser

Inledningsvis lyfts i detta avsnitt slutsatser kopplade till studiens teorier och studiens forskningsproblem samt den interna och externa relevansen. Därefter berörs studiens syfte för att slutligen besvara frågeställningen.

6.2.1 Slutsatser kopplat till teorier och problemformulering

Analysen möjliggör slutsatsen att samtliga sex faktorer i The Underdog's Model möjliggör förståelse för sexdagarskriget. Parternas agerande kan förstås i varierande utsträckning utefter vad Pashakhanlous teori och analysfrågorna förespråkar. Utifrån aktörernas ageranden möjliggör diskussionen ovan slutsatsen att Israel presterade bättre på majoriteten av faktorerna i The Underdog's Model.

En slutsats utifrån detta är även att en underlägsen aktör kan segra trots suboptimalt agerande på samtliga av The Underdog's Models faktorer. Det exemplifieras med Israels icke externa stöd gällande faktorn "självförsörjning och externt stöd".

Kopplat till forskningsproblemets interna relevans har ett bidrag gjorts med att tillföra ökad förståelse genom slutsatser kopplat till den tidigare forskningen samt att resultaten visar på att Israel presterade bättre på majoriteten av faktorerna för The Underdog's Model. Ytterligare bidrar studien genom hur analysen visar på hur Israel inte agerande utifrån majoriteten av SPOT-bombings faktorer.

Gällande den externa relevansen bidrar studien genom nya dimensioner av förståelse för sexdagarskriget och därmed för den Israel-Palestinakonflikt som bröt ut år 2023. Det externa stödet för Israel under sexdagarskriget kan medföra förståelse för israeliskt agerande idag och vikten av självförsörjning. Israels motståndares bristfälliga kommunikation under sexdagarskriget, ger en förståelse för vikten av kommunikation och kommunikationens effekter mellan stridande parter och inom en militärallians. Detta kan vara en viktig slutsats att ta i beaktande för Sverige idag som ny medlem i Nato.

6.2.2 Slutsats utifrån syfte

Det övergripande syftet för denna studie har varit att öka förståelsen för luftkriget och dess asymmetri för en underlägsen aktör vilket har genomförts. Analysen visar på en bättre

prestation ifrån Israel utifrån majoriteten av The Underdog's Model faktorer samt deras icke agerande utifrån SPOT-bombing, gällande att bland annat inte fokusera på ledningen som teorin förespråkar eller att tydligt kommunicera. Detta ökar förståelsen för vad asymmetrin medför för utmaningar och vad som möjliggör framgång. Kopplat till syftet gällande viktiga faktorer för framgång möjliggör analysen slutsatsen att faktorn "underrättelse" var av stor vikt för Israel under sexdagarskriget. Utifrån syftet att se till teoriernas förklaringskraft i relation till varandra och möjlighet att komplettera varandra, görs den övergripande slutsatsen att de två nyttjade teorierna kompletterar varandra samt medför en bredare förståelse. För detta fall har dock The Underdog's Model bättre förklaringskraft än SPOT-bombing.

6.2.3 Frågeställningen besvaras

Frågeställningen för denna studie: *Hur kan luftkriget under sexdagarskriget förstås utifrån luftmaktsteorierna; The Underdog's Model och SPOT-bombing?*

Sammanfattningsvis besvaras frågeställningen, grundat i diskussionen och slutsatserna ovan, med hur Israel presterade bättre än sin motståndare på majoriteten av The Underdog's Models sex faktorer. Detta synliggör och medför förståelse för luftkriget under sexdagarskriget. Förståelse för sexdagarskriget utifrån SPOT-bombing har gjorts genom att teorins faktorer synliggör det israeliska agerandet, som dock till större del inte går i linje med denna teori.

6.3 Relevans för yrkesutövning som officer

Studien ger en förståelse för luftkriget som är relevant för yrket som officer. Att förstå hur en aktör kan agera och vilken påverkan ett agerande får i relation till andra faktorer i kriget och konflikten är relevant för yrkesprofessionen. Studien visar genom nyttjandet av de två teorierna vikten av att inte endast se till ett tillvägagångsätt vid ett genomförande av uppgift, utan det kan finnas flera och det kan finnas en vinning i att anpassa metoder utefter specifik situation. Då sexdagarskriget utspelade sig 57 år före denna studie genomfördes finns en viss begränsning till bidrag för yrkesutövningen som officer med den förändrande världsbild, konflikter och teknisk utveckling som skett under dessa decennier. Som officer i den svenska försvarsmakten är det dock av vikt att förstå den asymmetri som studien lyfter då Sverige initialt kan ställas inför en konflikt av liknande karaktär som en underlägsen aktör intill dess artikel 5 träder in.

7. Vidare forskning

Vid genomförande av vidare forskning finns ett intresse av att genomföra en jämförande studie mellan sexdagarskriget och den pågående Israel-Palestinakonflikten. Detta för att se om det finns likheter och skillnader samt hur man skulle kunna förstå nuvarande konflikt genom att se till sexdagarskriget.

Vidare skulle samma forskningsdesign som i denna studie kunna nyttjas för att se till Ryssland-Ukraina kriget. Detta hade varit intressant och kunnat bidra till förståelsen för en underlägsen aktör och asymmetrin i luftkriget. Vidare hade det kunnat öppna upp för förståelse gällande påverkan som externt stöd och militärallianser har, vilket visat sig intressant kopplat till sexdagarskriget.

Denna studie nyttjar The Underdog's Model för att öka förståelsen av ett luftkrig. Teorin med dess ingående delar skulle vara intressant att nyttja för att bidra till ökad förståelse för en mark eller ett sjöslag.

Avslutningsvis skulle vidare forskning kunna se till sexdagarskriget, uppdelat i två faser och med ytterligare teorier. Efter krigets första dygn skulle Israel kunna motiveras som en icke underlägsen aktör och småstat, i relation till sina motståndare i sexdagarskriget. Med detta skulle det vara intressant att inledningsvis se till första dygnet utifrån en småstatsteori och sedan resterande delar av kriget utifrån till exempel Warden eller Papes luftmaktsteorier som ser till krig utifrån stormakter.

8. Källförteckning

Black, J. (2014). *Warfare in the Western World, 1882-1975*. Hoboken: Taylor and Francis.

Boréus, K. & Bergström, G. (red.). (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Bring, O. (2022). *Anfallskrigens argument: konsten att rättfärdiga våld*. Lund: Historiska media.

Churchill, R. S. & Churchill, W. S. (1967). *The Six Day War*. London : Heinemann.

Clarke, R. S. (Shaun) (2001). *Strategy, air strike and small nations*. RAAF Base Fairbairn: Aerospace Centre.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. E. & Wängnerud, L. (2017).

- Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Haun, P. (2023). Near-catastrophic victory: disregarded lessons from the six-day war. *Defence Studies*, 23(2), 215–237. doi:10.1080/14702436.2023.2199982.
- Laron, G. (2017). *The six-day war: the breaking of the Middle East*. New Haven: Yale University Press.
- Olsen, J. A. (red.). (2010). *A history of air warfare*. 1. ed. University of Nebraska Press.
- Pashakhanlou, A. H. (2021). The Underdog's Model: A Theory of Asymmetric Airpower. *Air & space power journal*, 35(4), 6–22. doi:10/ASPJ/journals/Volume-35_Issue-4/F-Pashakhanlou.pdf
- Pollack, K. M. (2005). Air Power in the Six-Day War. *Journal of Strategic Studies*, 28(3), 471–503. doi:10.1080/01402390500137382.
- Rodman, D. (2010). The Israel Air Force in the 1967 and 1973 wars: revisiting the historical record. *Israel affairs*, 16(2), 219–233.
- Smedberg, M. (1998). *Om luftkriget: från luftballonger till systemflygplan*. Page One Publishing.
- Smedberg, M. (2004). *Krigföring: från Austerlitz till Bagdad*. Krigsvetenskapliga institutionen, Försvarshögskolan.
- Tsiddon-Chatto, Y. (2007). Military Victory and Geopolitical Breakdown: Reevaluating the 'Six-Day War' Forty Years Later. *israel journal of foreign affairs*. 1(3), 59-67.
- Wolf, A. B. (2015). The Arab Street: Effects of the Six-Day War. *Middle East Policy*, 22(2), 156–167. doi:10.1111/mepo.12135.